

גופי נושא את הריח שלך

מיידיש: רחל שליטא*

רחל קורן (1898-1982) נולדה באחווה חקלאית במזרח גליציה לשני הורים איכרים. היא החלה לכתוב שירים בגיל צעיר בשפה הפולנית, שהייתה שפת אמה. לאחר נישואיה בשנת 1920 להירש קורן החלה בעידודו ללמוד ואף לכתוב ביידיש. במלחמת העולם השנייה הצליחה לברוח עם בתה לטשקנט ואחר כך הגיעה למוסקבה, שם פגשה את הקבוצה הבולטת של אנשי התרבות היהודית – השחקן ואיש התיאטרון שלמה מיכאלס, והמשוררים פרץ מרקיש ודוד ברגלסון. קורן חזרה לפולין וניהלה את אגודת הסופרים ביידיש בלודז'. בשנת 1948 היגרה למונטריאול שבקנדה, ושם חייתה וכתבה עד מותה. רבים משיריה מתאפיינים בתמונות טבע, והם שירים ליריים העוסקים בתלישות מהבית ומהאדמה, הכתובים בלשון פשוטה וצוירית. אני מודה לאסתר רוז'נסקי שסייעה לי רבות בתרגום.

ר"ש

הייתי רוצה לפגוש את אמך

הייתי רוצה פֶּעַם לִפְגֹּשׁ אֶת אִמִּי
וּלְנָשֵׁק אֶת יָדֶיהָ.
היא וְדאי תִּבְקֹשׁ לְמַצֵּא בְּעֵינַי אוֹתָךְ
וְאֶת מְלוֹתֶיךָ שֶׁחָבַאתִי בְּמַבְטִי.

וְאוֹלֵי תִּבּוֹא לְקִרְאָתִי
בְּחִינָה שְׂקֵט, חֶכֶם
הַפּוֹרֵחַ תִּמְיֵד עַל שִׁפְתֵי אִמָּהוֹת
כְּשֶׁנִּשְׁמָע אַחֲרוֹת מְהֻדָּדוֹת
אֶת אֶהְבֶּתֶן לְבָנִי.

* פרט לשיר "כמיהה" שתרגם עמוס נוי.

וְאוֹלִי בְכָל־ל –
 אוֹלִי מִבְּטָה יִזְהִיר אוֹתִי
 (אֲמָהוּת מִיִּטְיבוֹת לְדַעַת מְנָשִׁים אַחֲרוֹת)
 מִן הַכָּאֵב הַפָּרָאִי
 וְהָאִשָּׁר הַמָּר
 לְאַהֲבָה אֶת בְּנָהּ.
 הֵייתִי רוֹצָה פֶּעַם לִפְגֹּשׁ אֶת אִמִּי
 וּלְנָשֵׁק אֶת יְדֶיהָ.

אומרים...

אומרים שֶׁהַחַיִּים תְּלוּיִים עַל חוּט הַשְּׁעָרָה –
 יִתְכַּן שְׁאִין זֹאת סֵתֶם אֲמִירָה,
 אוֹלִי כֵן הוּא הַדָּבָר.
 אֲנִי יוֹדַעַת רַק זֹאת –
 עַל שְׁעֶרֶת הַשִּׁיבָה הָרִאשׁוֹנָה בְּחַיִּי
 הִתְעַכֵּב מִבְּטָה
 רָגַע אֶחָד אֶרֶךְ מְדִי,
 רָגַע אֶחָד אֶרֶךְ מְדִי.

כֵּן הַפְּכָה שְׁעֶרְתִּי הָאֶפְרָה לְחוּט
 שְׁעָלָיו תְּלוּי חֲנוּק
 הַכֹּל,
 כֹּל מֶה שֶׁפַּעַם נִחְשֵׁב לְאִשָּׁר.

שמלה חדשה

היום לבשתי
בפַּעַם הראשונה
אחרי שבע שנים ארכות
שמלה חדשה.

אלא שהיא קצרה מדי ליגוני
וצרה מדי לצערי
וכל כפתור זכוכית לבן,
כמו דמעה
זולגת מטה בין הקפלים
כבדה כאבן.

מפגש

לשלום קאמפן

ראשך הכסיף
כאלו קפאה נשימתי
על שעריך,
באותה המלה, האחת,
שאמרתי
לפני שנים רבות כל כך.

עיניך קוראות את שפתי,
פורחת מלה, מלה אביבית,
וממסה את הכפור של שנות שתיקה כה רבות.
הלב קוצץ ומשתולל כמו נהר שהפשיר –
האזיר רזי נִיחוח לילה לבן, וסוד כמיהה ראשונה,
כל דרך היא שוב ידיד, כל עץ – אלהים,
וכל מלה היא
– אתה.

היום אני שוב בת שש-עשרה, לא יותר,
 וכל כוכב גדול ומתרוגן, כמו פעם,
 אבל לא ישחיר מחדש
 שערך האפור,
 שנשימתי הקפואה
 במלה אחת, קרה ככפור
 לפני שנים רבות כל כך.

כמיהה*

חלומותי כה מלאים בכמיהה
 עד שמדי בקר
 גופי נושא את הריח שלך –
 ועל שפתי הנשוכה מתיבשת לאטה
 העדות היחידה לכאב חנוק,
 טפה של דם.

וכמו יין יקר-ערך
 מגביע אחד למשנהו
 השעות מוסכות את התקנה –

שאניך רחוק,
 שעכשו, ממש בכל רגע,
 אתה עומד לבוא, לבוא, לבוא.

* מיידיש: עמוס נוי.